

Antropologia dels sistemes de sexe/gènere

2015/2016

Codi: 101252

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500256 Antropologia social i cultural	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Diana Marre

Correu electrònic: Diana.Marre@uab.cat

Equip docent

Alicia Paramita Rebuelta Cho

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No té prerequisits.

Objectius

Assignatura de tercer any del Grau en Antropologia Social i Cultural, s'imparteix durant el primer semestre i forma part de la matèria "**Àmbits temàtics generals de l' Antropologia.**"

Aquesta assignatura:

- Desenvolupa la teoria antropològica i l'anàlisi de la diversitat cultural en els sistemes de sexe/gènere.
- Fa una crítica a l'androcentrisme científic i revisa supòsits, conceptes i teories, incorporant la perspectiva de gènere i la investigació feminista a les ciències socials.
- Aplica el coneixement disciplinari a la identificació i l'estudi de la realitat socio-cultural vinculada als debats actuals sobre gènere.

Això es fa mitjançant l'aproximació a:

- La crítica feminista i l'antropologia: presentació de les revisions empíriques, innovacions teòriques i metodològiques que els estudis de gènere han aportat a l'Antropologia Social i Cultural clàssica: etno-androcentrismes, sexismes i/o masclismes.
- Els canvis de perspectiva i els conceptes fonamentals vinculats: dels estudis sobre la dona universal a les relacions de gènere culturalment diverses.
- Els debats sobre gènere i status. El coneixement i anàlisi de les dicotomies naturalesa/cultura, públic/privat i producció/reproducció, i la seva relació amb les diferències i desigualtats.
- La relació i l'anàlisi de les categories de gènere, classe, "raça" i etnicitat.

OBJECTIUS:

Al finalitzar l'assignatura l'estudiant serà capaç de:

- Identificar variabilitat transcultural dels sistemes de sexe/gènere i conèixer la teoria antropològica vinculada a aquesta qüestió.
- Comprendre les construccions socioculturals vinculades al sexe, gènere i identitat sexual.
- Aplicar el coneixement antropològic a problemes socio-culturals actuals.

Competències

- Aprehendre la diversitat cultural a través de l'etnografia i avaluar críticament els materials etnogràfics com a coneixement de contextos locals i com a proposta de models teòrics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar el corpus etnogràfic i teòric de la disciplina amb capacitat d'anàlisi crítica i de síntesi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar teòricament exemples etnogràfics de diversitat cultural en els àmbits de l'educació, el gènere i els sistemes d'inclusió-exclusió.
2. Analitzar un fet d'actualitat des de la perspectiva antropològica.
3. Aplicar el coneixement de la variabilitat cultural i de la gènesi d'aquesta per evitar les projeccions etnocèntriques.
4. Aplicar els conceptes bàsics de l'antropologia social i cultural a la comprensió de les relacions entre diferents societats i cultures.
5. Identificar la variabilitat sociocultural a través de textos etnogràfics i fonts audiovisuals.
6. Identificar la variabilitat transcultural dels sistemes econòmics, de parentiu, polítics, simbòlics i cognitius, educatius i de gènere, i la teoria antropològica que hi fa referència.
7. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
8. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
9. Interpretar la diversitat cultural a través de l'etnografia.
10. Resumir les característiques d'un text escrit en funció dels propòsits comunicatius.
11. Sintetitzar els coneixements adquirits sobre l'origen i les transformacions experimentades pels diversos camps d'estudi de la disciplina.

Continguts

Bloc I:

1. Les dones i els homes. Paraules, discursos i construccions hegemòniques.
2. Conceptes fonamentals: sexe i gènere, gènere i sexualitat, sexe i sexualitat.
3. La construcció social de l'alteritat femenina. Antropòlogues pioneres feministes.
4. Feminismes i antropologia. Antropologia de la dona, antropologia del gènere, antropologia dels sistemes sexe/gènere. Antropologia de les masculinitats. Antropologia queer.

Bloc II:

1. Gènere i corrents clàssiques de l'antropologia: evolucionisme i funcionalisme. Les oposicions binàries de la dominació: natura/cultura.
2. Gènere i materialisme. Família i societat. Les oposicions binàries de la dominació: públic/privat.
3. Gènere i treball. Producció/Reproducció. Desigualtat, poder i reconeixement en el treball productiu i reproductiu. Impacte de la globalització.

4. Sexe, gènere, espais, rituals.

Bloc III:

1. Sexe, raça, gènere i etnicitat.

2. T^o interseccional i la matriu de la dominació. Principals crítiques. Gènere i discurs postcolonial.

3. Sexe, gènere i violències

4. Sexe, gènere i cossos: el debat sobre la prostitució i la gestació subrogada

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament-aprenentatge és l'estudiant i sota aquesta premissa s'ha planificat una metodologia implicada, mitjançant el treball continuat.

Sobre les sessions:

L'assignatura es desenvoluparà a través de sessions presencials dirigides, sessions supervisades i sessions de treball autònom.

Les sessions presencials seran de dos tipus i es realitzaran amb tot el grup classe i permetran l'exposició dels principals continguts a través de la participació activa de l'alumnat en l'anàlisi i discussió de textos, així com el visionat, anàlisi i discussió de documents visuals i audiovisuals. Les classes presencials en gran grup podran implicar un treball autònom previ o posterior.

(1) treball en grups reduïts i debat al gran grup, i

(2) exposicions per part del professorat i experts convidats.

El treball autònom implicarà activitats com la lectura comprensiva i analítica de textos, el visionat comprensiu i analític de materials audiovisuals, la cerca de referències bibliogràfiques, la recensió d'informació, el desenvolupament de reflexions crítiques, l'observació, l'estudi, entre altres.

Les sessions supervisades seran tant presencials (amb cita prèvia) com virtuals, especialment orientades a assolir els objectius de les activitats d'avaluació.

Sobre la comunicació:

- La comunicació es realitzarà a través del Campus Virtual

Sobre les tutories:

- Les tutories es realitzaran en

- Lloc

Despatx B9-217 (Edifici B, 2° piso, Departament d'Antropologia)

- Dia i hora:

dijous de 13:00-15:00

dimarts de 13:00-15:00 i dijous de 17:00-19:00 concertades

Es suggereix realitzar com a mínim una tutoria individual durant el primer mes de desenvolupament de l'assignatura

Sobre la constitució dels grups

- La constitució dels grups de treballs serà exclusivament a decisió dels participants

- Els grups hauran de tenir un màxim de **dues persones**

- Hauran de comunicar la seva constitució fins a l'**1 d'octubre** de 2015 a través del Campus Virtual

Sobre l'observació/observació participant

- Per a la realització del pòster s'han de fer un mínim de **10 hores** d'observació/observació participant
- El tema de l'observació/observació participant s'haurà de comunicar fins el **15 d'octubre** de 2015 a través del Campus Virtual

- Es suggereix realitzar com a mínim una tutoria grupal abans de l'inici o durant la realització de l'observació/observació participant

Sobre el pòster

Els pòsters són una excel·lent forma de disseminar els resultats d'investigació a través de presentacions més visuals encara que, en general, convé pensar els seus continguts com si fos un article.

Aspectes formals i format

- Mida màxima A0
- Lletre mida 20 com a mínim ja que massa text és confús i difícil de llegir i ha de ser llegible per aquells que s'ubiquen dempeus enfront d'ell.

Continguts

Tot pòster han de contenir les mateixes seccions que un article, és a dir:

- Introducció
- Antecedents
- Preguntes d'investigació
- Mètodes d'anàlisi. Per exemple, quins fonts de dades s'han utilitzat per l'anàlisi? Es tracta d'un anàlisi basat en dades primàries o secundàries?
- Descobriments/Arguments/Fonamentació/Discussió: Aquí s'haurien de presentar i discutir els principals punts en relació amb la argumentació general en la qual s'emmarquen. Es pot presentar en una única secció, en dos o tres.
- Conclusions
- Selecció de referències: aquest espai és generalment molt petit i usa un tipus de lletra més petita

Aquestes seccions i títols són flexibles de manera que es pot optar per escollir-ne d'altres que s'adeqüin millor a l'objectiu de proporcionar un millor sentit lògic al pòster.

Una vegada es té el text del pòster organitzat, s'han de decidir els elements visuals a incloure com, encara que no imprescindible ni exclusivament:

- Fotografies
- Mapes
- Gràfics
- Taules

Com fer-ho:

Al Campus Virtual trobaran un parell d'exemples (Format 1) perquè puguin veure com pot organitzar-se un pòster d'antropologia. Poden utilitzar aquest format per fer els seus propis pòsters simplement reemplaçant el text d'aquest pel propi. També s'inclourà un altre parell de formats (Format 2 i Format 3) que també poden utilitzar. Els formats estan en Powerpoint, el més fàcil per utilitzar ja que només és necessari enganxar els propis textos en els diferents espais els quals es poden canviar de posició i mida.

Sobre els treballs escrits

Aspectes formals i format

Tots els treballs escrits han de lliurar-se:

- A través del Campus Virtual
- Identificats amb NIU
- En format Word
- Paginats
- Indicant el nombre de paraules
- En català, castellà o anglès
- Sense errors, ortogràfics i/o gramaticals
- Amb cites, notes, referències i bibliografia en format AAA
http://www.aaanet.org/publications/style_guide.pdf, punt III, pp. 7-9.

Continguts:

Tots els treballs escrits han de contenir les mateixes seccions que un article, és a dir:

- Introducció
- Antecedents
- Preguntes d'investigació
- Mètodes d'anàlisi. Per exemple, quins fonts de dades s'han utilitzat per l'anàlisi? Es tracta d'un anàlisi basat en dades primàries o secundàries?
- Descobriments/Arguments/Fonamentació/Discussió: Aquí s'haurien de presentar i discutir els principals punts en relació amb la argumentació general en la qual s'emmarquen. Es pot presentar en una única secció, en dos o tres.
- Conclusions
- Referències bibliogràfiques en format AAA http://www.aaanet.org/publications/style_guide.pdf, punt III, pp. 7-9

Aquestes seccions i títols són flexibles de manera que es pot optar per escollir altres que s'adeqüin millor a l'objectiu de proporcionar el millor sentit lògic al treball.

Una vegada es té el text del pòster organitzat, s'han de decidir els elements visuals a incloure com, encara que no imprescindible ni exclusivament:

- Fotografies
- Mapes
- Gràfics
- Taules

Com fer-ho:

Qualsevol de les lectures obligatòries, generals o recomanades així com qualsevol text acadèmic pot servir d'exemple per la realització del treball escrit.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Preparació a l'aula d'activitats d'avaluació	2	0,08	
Sessions teòriques i pràctiques en gran grup	16	0,64	
Visionats i conferències en gran grup	12	0,48	
Tipus: Supervisades			
Activitat presencial d'avaluació	1,5	0,06	
Tutories individuals i/o grupals (presencials i/o virtuals)	2	0,08	
Tipus: Autònomes			
Lectures, anàlisi, preparació i redacció de treballs individuals i grupals i estudi	45	1,8	
Observacions, en grup i individuals	10	0,4	

Avaluació

Aquesta apartat de la **Guia Docent** conté tota la informació relacionada amb el procés d'avaluació de l'assignatura. Per tant, **els criteris d'avaluació i el mètode** de qualificació **no podran modificar-se durant el curs**.

L'avaluació de l'assignatura s'entén com un **procés continu** que s'estén durant tot el període lectiu i es desenvolupa en 4 (quatre) activitats.

"Les **qualificacions** utilitzades seran en l'escala **0-10 amb un únic decimal**".

"Per considerar **superada l'assignatura** es necessitarà obtenir **una nota mínima de 5,0**" resultant de la mitjana de les notes obtingudes en cada una de les quatre activitats, considerant el percentatge de cadascuna d'ella en la nota final.

"Una vegada **superada l'assignatura**, aquesta **no podrà ser objecte d'una nova avaluació**".

La **programació** de les activitats d'avaluació **no es podrà modificar**, exceptuant que hi hagi un motiu excepcional i degudament justificat. En aquest cas, es proposarà una nova programació dins del període lectiu corresponent.

Quins, per "assistència a reunions dels òrgans col·legiats de representació universitària o altres motius previstes en les seves respectives normatives" [...] "no puguin concórrer a alguna de les activitats d'avaluació programades, tenen dret que se'ls fixi un dia i hora diferents per a la seva realització".

Qui participi en les diferents activitats d'avaluació, rebran una justificació documental de la participació.

Qui "realitzi qualsevol **irregularitat** que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, **es qualificarà amb 0** aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0".

"La **qualificació de "No avaluable"** en l'acta final d'avaluació implica **exhaurir els drets inherents a la matrícula** de l'assignatura o el mòdul" encara que el "No avaluable" no comptarà a l'expedient acadèmic.

La **còpia o plagi** de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un **delicte** que serà sancionat amb un **zero** a l'activitat, **pèrdua del dret a reavaluar-la** i es **suspèn timerà tota l'assignatura**. Recordem que es considera "**còpia**" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "**Plagi**" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Procés i activitats d'avaluació programades amb indicació del valor assignat a cada activitat, els criteris de qualificació i el calendari.

- Activitat 1:

- Treball **escrit individual** en format acadèmic d'un màxim de **3500** paraules sobre **tres textos i preguntes escollides** d'una llista proposada a l'inici del curs.

- Valor assignat a l'activitat en el conjunt de la nota final: **25%**

- Criteris de qualificació: Es tindrà en compte

* Qualitat de la presentació i del treball, format correcte i referències bibliogràfiques en format requerit

* Comprensió i coneixement dels conceptes rellevants de l'assignatura

* Capacitat de lectura i anàlisi vinculant conceptes de l'assignatura

* Capacitat per realitzar una avaluació crítica dels materials utilitzats a través d'una argumentació coherent i articulada en un escrit acadèmic

* Demostració de l'amplitud i profunditat dels materials treballats

* Habilitat per treballar i relacionar informació/notes de premsa/exemples de la pròpia experiència

- Escala de qualificació: Fins a quin punt s'han assolit els criteris de qualificació?:

* De cap manera: Absent o entrega fora de termini o fora del Campus Virtual sense justificació degudament acreditada: **No avaluable** (0-1)

* Inadequadament: (1-4)

* Suficientment: (5-6). Claredat i organització del treball escrit en els aspectes formals (indicats a l'apartat *Sobre els treballs escrits*) i en el contingut consistent **només** en la descripció articulada dels textos escollits

* Substancialment: (7-8). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat *Sobre els treballs escrits*) i en el contingut consistent en l'anàlisi articulat dels textos escollits incorporant bibliografia addicional o exemples de la pròpia experiència/dades de premsa/dades etnogràfiques

* Completament: (9-10). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat *Sobre els treballs escrits*) i en el contingut consistent en l'anàlisi articulat dels textos escollits incorporant bibliografia addicional i exemples de la pròpia experiència/dades de premsa/dades etnogràfiques

- Data d'entrega: Fins el **29 d'octubre** de 2015 a les 23:59.
- Lloc d'entrega: Campus Virtual
- Data de devolució de la correcció: Fins el **10 de novembre** de 2015 a les 23:59.
- Lloc de devolució: Campus Virtual
- Període de consultes sobre la correcció: Fins el **20 de novembre** de 2015 inclòs a través de tutoria presencial o *online*.

- Activitat 2:

- **Pòster** escrit en format acadèmic **en grup** de un màxim de **dues persones** sobre **10 (deu) hores d'Observació/Observació participant i tres referències bibliogràfiques escollides**.

- Valor assignat a l'activitat en el conjunt de la nota final: **25%**
- Criteris de qualificació: Es tindrà en compte
 - * Qualitat de la presentació i del treball, format correcte i referències bibliogràfiques en format requerit
 - * Comprensió i coneixement dels conceptes rellevants de l'assignatura
 - * Capacitat de lectura i anàlisi vinculant conceptes de l'assignatura
 - * Capacitat per realitzar una avaluació crítica dels materials utilitzats a través d'una argumentació coherent i articulada en un escrit acadèmic
 - * Demostració de l'amplitud i profunditat dels materials treballats
 - * Habilitat per treballar amb dades etnogràfiques obtinguts a través de observació/observació participant i lectures bibliogràfiques
- Escala de qualificació: Fins a quin punt s'han assolit els criteris de qualificació?:
 - * De cap manera: Absent o entrega fora de termini o del Campus Virtual sense justificació degudament acreditada: **No evaluable** (0-1)
 - * Inadequadament: (1-4)
 - * Suficientment: (5-6). Claredat i organització del pòster en els aspectes formals (indicats a l'apartat *Sobre els treballs escrits i Sobre els pòsters*) i en el contingut consistent **només** en la descripció dels dades etnogràfiques i el contingut de les tres referències bibliogràfiques escollides
 - * Substancialment: (7-8). Claredat i organització del pòster en els aspectes formals (indicats a l'apartat *Sobre els treballs escrits i Sobre els pòsters*) i en el contingut consistent en la descripció de les dades etnogràfiques i el contingut de les tres referències bibliogràfiques escollides **incorporant** el treball de un mínim de **tres** referències bibliogràfiques proporcionades a l'assignatura **o** el treball de un mínim de **tres** referències bibliogràfiques no proporcionades a l'assignatura però consensuades prèviament amb el professorat.
 - * Completament: (9-10). Claredat i organització del pòster en els aspectes formals (indicats a l'apartat *Sobre els treballs escrits i Sobre els pòsters*) i en el contingut consistent en la descripció de les dades etnogràfiques i el contingut de les tres referències bibliogràfiques escollides **incorporant** el treball de un mínim de **tres** referències bibliogràfiques proporcionades a l'assignatura **i** el treball de un mínim de tres referències bibliogràfiques no proporcionades a l'assignatura consensuades prèviament amb el professorat
- Data de comunicació de la constitució del grup: Fins l'**1 d'octubre** de 2015 a les 23:59

- Lloc d'entrega: Campus Virtual
- Data de comunicació del tema de Observació/Observació participant: Fins el **15 d'octubre** de 2015 a les 23:59
- Lloc d'entrega: Campus Virtual
- Data d'entrega del Pòster: Fins el **3 de desembre** de 2015 a les 23:59
- Lloc d'entrega: Campus Virtual
- Data de devolució de la correcció: Fins el **14 de desembre** de 2015 a les 23:59.
- Lloc de devolució: Campus Virtual
- Període de consultes sobre la correcció: Fins el **21 desembre** de 2015 inclòs a través de tutoria presencial o *online*.

- Activitat 3:

- **Prova escrita individual** basada en les **12 lectures obligatòries** proposades en aquesta Guia Docent i en **els temes desenvolupats a les classes**

- Valor assignat a l'activitat en el conjunt de la nota final: **35%**
- Criteris de qualificació:
 - * Comprensió i coneixement dels conceptes / temes / teories rellevants
 - * Demostració de l'amplitud i profunditat de comprensió i coneixement de la bibliografia i els materials treballats i de les classes
 - * Capacitat d'anàlisi vinculant diferents temes de l'assignatura
 - * Avaluació crítica i coherència argumentativa
 - * Capacitat per utilitzar exemples de la pròpia experiència/dades de premsa/observacions com 'dades' a analitzar
- Escala de qualificació: Fins a quin punt s'han assolit els criteris de qualificació?:
 - * De cap manera: Absent sense justificació degudament acreditada: **No evaluable** (0-1)
 - * Inadequadament: (1-4)
 - * Suficientment (5-6)
 - * Substancialment (7-8)
 - * Completament (9-10)
- Data de realització: **15 de desembre** de 2015 en l'horari de l'assignatura
- Lloc de realització: Aula assignada a l'assignatura
- Data de devolució de la correcció: Fins el **22 de desembre** de 2015 a les 23:59.
- Lloc de devolució: Campus Virtual
- Període de consultes sobre la correcció: Fins el **9 de gener** de 2016 inclòs a través de tutoria presencial o *online*.

- Activitat 4:

- **Reflexió escrita individual** d'un màxim de **1500** paraules sobre **l'antropologia com disciplina i professió** i com ha influït sobre això la realització d'aquesta assignatura

- Valor assignat a l'activitat en el conjunt de la nota final: **15%**

- Criteris de qualificació:

* Capacitat d'anàlisi vinculant diferents temes de l'assignatura

* Avaluació crítica i coherència argumentativa

* Capacitat de comparar la situació inicial amb la resultant al final de l'assignatura

* Habilitat per reconèixer les possibilitats professionals de l'antropologia

- Escala de qualificació: Fins a quin punt s'han assolit els criteris de qualificació?:

* De cap manera: Absent o entrega fora de termini o del Campus Virtual sense justificació degudament acreditada: **No avaluable** (0-1)

* Inadequadament: (1-4)

* Suficientment: (5-6). Claredat i organització del treball escrit en els aspectes formals (indicats a l'apartat *Sobre els treballs escrits*) i en el contingut d'una reflexió **només** descriptiva

* Substancialment: (7-8). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat *Sobre els treballs escrits*) i en el contingut d'una reflexió recolzada en referències bibliogràfiques **o** exemples etnogràfics i/o personals

* Completament: (9-10). Claredat i organització del text en els aspectes formals (indicats a l'apartat *Sobre els treballs escrits*) i en el contingut d'una reflexió recolzada en referències bibliogràfiques **i** exemples etnogràfics i/o personals

- Data d'entrega: **23 de desembre** de 2015 fins les 23:59

- Lloc d'entrega: Campus Virtual

- Data de devolució de la correcció: Fins el **12 de gener** de 2016 a les 23:59.

- Lloc de devolució: Campus Virtual

- Període de consultes sobre la correcció: Fins el **15 de gener** de 2016 inclòs a través de tutoria presencial o *online*.

- Quins havent aprovat l'assignatura desitgin millorar **2 (dos) punts** la seva nota podran fer-ho a través de:

- Realització del **80%** de les **consultes** realitzades al final de cadascun dels temes i de l'assignatura a través del Campus Virtual (**fins a 1 (un) punt**)
- **i/o**
- Realització del **80%** de les **micro-tasques** proposades a través del Campus Virtual (**fins a 1 (un) punt**)

En cas que la nota final sigui un 9 o superior, les activitats de consultes i micro-tasques es tindran en compte per obtenir la Matricula d'Honor.

Sobre la reavaluació

- Podran **reavaluar** aquells que hagin realitzat i lliurat dins el termini establert i per Campus Virtual **totes** les activitats d'avaluació i hagin obtingut una nota final -mitjana de les notes de totes les activitats d'avaluació- de entre **4 (quatre punts) i 5 (cinc)**.

- L'absència o lliurament fora de termini o fora del Campus Virtual sense justificació degudament acreditada de qualsevol de les quatre avaluacions obtindrà **No evaluable** (art. 116.8 de la Normativa Acadèmica de la UAB 2015)

- La reavaluació constarà d'una única prova i es realitzarà entre el **18 i 29 de Gener en el dia, hora i lloc establerts per la Facultat**

- La **nota** obtinguda en la **reavaluació** constituirà la **nota final** de la assignatura

Davant qualsevol dubte o requeriment específic per a la avaluació del Grup 2, prevaldrà allò establert en aquesta Guia Docent per al mateix Grup, elaborada d'acord amb la Normativa Acadèmica de la UAB 2015: https://www.uab.cat/doc/TR_Normativa_Academica_Plans_Nous Títol IV: Avaluació pp.110 -130

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Poster grupal (vinculat a 10h d'observacions en grup)	25%	25	1	2, 8, 9
Prova escrita individual	35%	1,5	0,06	1, 2, 4, 11
Reflexió escrita individual	15%	10	0,4	2, 3, 4, 6, 7, 8, 10
Treball escrit individual	25%	25	1	1, 3, 4, 5, 6, 8

Bibliografia

Bibliografía general

Aixelà Cabré, Y. (2005). *Género y antropología social*. Sevilla: Editorial Doble J.

Essed. Ph., Goldberg, T. & Kobayashi, A. (2009). *A companion to Gender Studies*. Oxford: Wiley-Blackwell.

Fausto-Sterling, A. [2000] (2006). *Cuerpos sexuados. La política de género y la construcción de la sexualidad*. Barcelona: Editorial Melusina.

Héritier, F., (1996). *Masculino/Femenino. El pensamiento de la diferencia*. Barcelona: Ariel.

Lewin, E. (2006). *Feminist Anthropology. A Reader*. Oxford: Blackwell.

Lancaster, R. and Micaela di Leonardo (eds.) (1997). *The Gender/Sexuality Reader: Culture, History, Political Economy*. London: Routledge.

Laqueur, T. (1994). *La construcción del sexo. Cuerpo y género desde los griegos hasta Freud*. Madrid: Cátedra/Universidad de Valencia (Serie Feminismos).

Martín Casares, Aurelia. (2006). *Antropología del Género. Culturas, mitos y estereotipos sexuales*. Madrid: Cátedra.

Moncó, Beatriz. (2011). *Antropología del género*. Madrid: Síntesis.

Moore, H. [1988] (1991). *Antropología y feminismo*. Madrid: Cátedra.

Bibliografía Obligatoria por Bloques

Bloque I

Gutmann, M. (1997). [Traficando con hombres. La antropología de la masculinidad](#). Annual Review of Anthropology, núm.26, 1997, pp. 385-409. Traducción de Patricia Prieto.

Héritier, F., (2007). Introducción. Lo femenino vivo, Héritier, F., (2007). *Masculino/Femenino II. Disolver la jerarquía*. México: FCE, 11-30.

McIntyre, M. H. Et al. (2009). The Early Development of Gender Differences, *Annual Review of Anthropology* 38: 83-97.

Rubin, Gayle. (1975). [El tráfico de mujeres: Notas sobre la "economía política" del sexo](#). En: Lamas Marta Compiladora. El género: la construcción cultural de la diferencia sexual. PUEG, Mexico. 35- 96p.

Bloque II

Héritier, F., (2007). Obstáculos y bloqueos. La maternidad, el trabajo y lo doméstico, Héritier, F., (2007). *Masculino/Femenino II. Disolver la jerarquía*. México: FCE, 307-338.

Marre, D. (2011). "Cambios en la cultura de la adopción y de la filiación". Chacón, F. y Bestard, J., dir. *Familias. Historia de la sociedad española (del final de la Edad Media a nuestros días)*. Madrid: Cátedra, pp. 893-952, 912-930.

Mills, M. B. (2003). Gender and Inequality in the Global Labor Force, *Annual Review of Anthropology* 32: 41-62.

Donnan, H. Et al. (2010). *The anthropology of sex*. Oxford - New York: Berg, 1-22.

Bloque III

Das, Veena (2008). Violence, Gender and Subjectivity, *Annual Review of Anthropology* 37: 283-299.

Héritier, F., (2007). Obstáculos y bloqueos. Del uso del cuerpo de las mujeres, Héritier, F., (2007). *Masculino/Femenino II. Disolver la jerarquía*. México: FCE, 249-306.

Lombardo, Emanuela y Verloo, Mieke (2010). La interseccionalidad del género con otras desigualdades en la política de la Unión Europea, *Revista Española de Ciencia Política* 23/julio: 11-30.

Wade, P. (2008). [Debates contemporáneos sobre raza, etnicidad, género y sexualidad en las ciencias sociales](#), Wade, P. et al (2008). *Raza, etnicidad y sexualidades: ciudadanía y multiculturalismo en América latina*. Bogotá: Universidad Nacional de Colombia.

Bibliografía recomendada

Bennett, L. R. & Davies, S. G. (eds.) (2015). *Sex and sexualities in contemporary Indonesia. Sexual Politics, Health, Diversity and Representations*. New York: Routledge.

Bernstein, E. & Jajobsen J. R. (2012/2013). Introduction. *The Scholar and Feminist Online* 11.1-11.2: Gender, Justice, and Neoliberal Transformations.

Bourdieu, Pierre. (2008). [La dominación masculina](#). Madrid: Anagrama

Brodin, K. (2006). Toward a Unified Theory of Class, Race, and Gender, Lewin E. (2006). *Feminist Anthropology. A Reader*. Oxford: Blackwell, pp. 129-146.

Butler, J. [2004] (s/f). El parentesco es de antemano heterosexual? *Debate Feminista* 3-35.

Cadoret, A. (2009). Parentesco y figuras maternas. El recurso a una gestante subrogada por una pareja gay, *Revista de Antropología Social* 18, 67-82.

Castells, M. y M. Subirats. (2008). *Mujeres y hombres. ¿Un amor imposible?* Madrid: Alianza.

Coll-Planas, G. et al. (2008). Cuestiones sin resolver en la Ley integral de medidas contra la violencia de género: las distinciones entre sexo y género, y entre violencia y agresión. *Papers*, 87, 187-204.

- Connel, Robert W. (1995). [La organización social de la masculinidad](#). En: Valdes, Teresa y Jose Olavarria (edc.). *Masculinidad/es: poder y crisis*, Cap. 2, ISIS- FLACSO: Ediciones de las Mujeres N° 24, pp. 31-48. ("The Social Organization of Masculinity" de Masculinities, University of California Press, Berkeley, 1995).
- Constable, Nicole. (2009). The Commodification of Intimacy: Marriage, Sex, and Reproductive Labor, *Annual Review of Anthropology* 38: 49-64.
- Cruz, C. [2006] (2010). Financiación para el desarrollo, género y derechos de las mujeres, Maquieira, V. ed. [2006] 2010. *Mujeres, globalización y derechos humanos*. Madrid: Cátedra, pp. 425-476.
- Del Valle, Teresa (s/f). "[El espacio y el tiempo en las relaciones de género](#)"
- Engels, F. (1884). *Origen de la familia, la propiedad privada y el Estado*. Capítulo 2: [La familia](#).
- Faur, E. (2005). Masculinidades y familias. Di Marco, G. coord. (2005). *Democratización de las familias*. Buenos Aires: UNICEF, 91-110.
- Fito, Carme (2010), *Identidad, cuerpo y parentesco. Etnografía sobre la experiencia de la in-fertilidad y la reproducción asistida en Catalunya*. Barcelona, Bellaterra, p. 61-141.
- Foucault, M. [1976] (1991). *The History of Sexuality I. La voluntad de saber*. México: Siglo XXI, 32-45.
- Foucault, M. [1976] (1991). *The History of Sexuality I. La voluntad de saber*. México: Siglo XXI, 5-31.
- Ginsburg, F. (2006). "Procreation Stories: Reproduction, Nurture, and Procreation in Life Narratives of Abortion Activists" En Lewin E. *Feminist Anthropology. A Reader*. Oxford: Blackwell, pp. 235-249.
- Ginsburg, F. & Rapp, R. (1991). The politics of reproduction. *Annual Review of Anthropology*, 20 (1991), 311-343.
- Ginsburg, F. & Rapp, (1995). Introduction. Conceiving the New World Order. Ginsberg, F. & Rapp, eds. (1995). *Conceiving the New World Order: The Global Politics of Reproduction*. Berkeley: University of California Press, 1-13.
- Godelier, M. (2000). "[¿Qué es un acto sexual?](#)", en *Cuerpo, parentesco y poder: Perspectivas antropológicas y críticas*, Ecuador: Abya-Yala, p. 55-89.
- Héritier, F. (1996). La valencia diferencial de los sexos. ¿Se halla en los cimientos de la sociedad?, Héritier, F. (1996). *Masculino/Femenino. El pensamiento de la diferencia*. Barcelona: Ariel.
- Inhorn, M. C. & D. Birenbaum-Carmelli. (2008). Assisted Reproductive Technologies and Cultural Change. *Annual Review Anthropology*, 37: 177-196.
- King, Diane E. & Stone, Linda (2010). Lineal masculinity: Gendered memory within patriliney, *American Ethnologist* 37:2, 323-336.
- Krause, E. L. (2012). "They Just Happened". The curious case of the Unplanned Baby, Italian low fertility, and the "end" of rationality. *Medical Anthropology Quarterly*, 26:3, 361-382.
- Krause E. & De Zordo, S. (2012). Introduction. Ethnography and biopolitics: tracing 'rationalities' of reproduction across the north-south divide. *Anthropology & Medicine*, 19:2, 137-151.
- Lamas, Marta. (1986). [La antropología feminista y la categoría género](#). *Nueva Antropología*, v. VIII, 30.
- Lamas, M. (1996). [Usos, dificultades y posibilidades de la categoría género](#). En Lamas Marta, Com. (1996). *El género: la construcción cultural de la diferencia sexual*. México: PUEG.
- Lamas, M. (2007). [Complejidad y claridad en torno al concepto género](#). En Angela Giglia, Carlos Garma y Ana Paula de Teresa, Comp. (2007). *¿Adónde va la antropología?* México: División de Ciencias Sociales y Humanidades de la UAM- Iztapalapa, 31pp.

Lamas, M. (2004). Violencia simbólica, mujeres y prostitución, Marquina Espinosa, A. (comp.). (2004). *El ayer y el hoy: Lecturas de Antropología Política. Volumen II. El futuro*. Madrid: UNED ediciones, pp. 453-466. Está en la Biblioteca de la UAB.

Lewellen, T. (2006). Género y poder, *Introducción a la Antropología Política*. Barcelona: Bellaterra. p. 181-217. Está en la biblioteca de la UAB.

Lombardo. E. & Bustelo, M. [2007] (2009). Los 'marcos interpretativos' de las políticas de igualdad en España y Europa: conclusiones, Bustelo, M. & Lombardo. E. eds. [2007] 2009. *Políticas de igualdad en España y en Europa*. Madrid: Cátedra, p. 161-196.

Mahmood, S. [2008] (2011). Teoría feminista y el agente social dócil: algunas reflexiones sobre el renacimiento islámico en Egipto, Suárez Navas L. & Hernández, R. A. [2008] (2011). *Descolonizando el feminismo. Teorías y prácticas desde los márgenes*. Madrid: Cátedra, pp. 165-222.

Maquieira, V. [2006] (2010). Mujeres, globalización y derechos humanos, Maquieira, V. ed. [2006] (2010). *Mujeres, globalización y derechos humanos*. Madrid: Cátedra, pp. 41-96.

Marchesi, M. (2012). Reproducing Italians: contested biopolitics in the age of 'replacement anxiety'. *Anthropology & Medicine*, 19:2, 171-188.

Markens, S. (2007). *Surrogate Motherhood and the Politics of Reproduction*. Berkeley: University of California Press.

Markens, S. (2010/2011). Interrogating Narratives about the Global Surrogacy Market. *The Scholar and Feminist Online*, 9.1-9.2: Critical Conceptions: Technology, Justice, and the Global Reproduction Market.

Marre, D. (2009). Los silencios de la adopción en España. *Revista de Antropología Social* 19, pp. 97 - 126.

Mc Dowell, L. [1999] (2000). *Género, identidad y lugar. Un estudio de las geografías feministas*. Madrid: Cátedra. Capítulo La casa, el espacio y la identidad, 111-145.

Mohanty, Ch. T. [2008] (2011). Bajo los ojos de Occidente: academia feminista y discursos coloniales, Suárez Navas L. & Hernández, R. A. [2008] (2011). *Descolonizando el feminismo. Teorías y prácticas desde los márgenes*. Madrid: Cátedra, pp. 117-164.

Mishtal, J. (2014). Reproductive Governance in the New Europe. Competing Visions of Morality, Sovereignty and Supranational Policy. *Anthropological Journal of European Culture*, 23:1, 59-76.

Mishtal, J. (2012). Irrational non-reproduction? The 'dying nation' and the postsocialist logics of declining motherhood in Poland. *Anthropology & Medicine*, 19:2, 153-169.

Mohanty, Ch. T. [2008] (2011). De vuelta a 'Bajo los ojos de Occidente': la solidaridad feminista a través de las luchas anticapitalistas, Suárez Navas L. & Hernández, R. A. [2008] (2011). *Descolonizando el feminismo. Teorías y prácticas desde los márgenes*. Madrid: Cátedra, pp. 407-465.

Moore, H. [1988] (1991). Antropología y feminismo: historia de una relación. Moore, H. [1988] 1991. *Antropología y feminismo*. Madrid: Cátedra, capítulo 1.

Moore, H. [1988] (1991). Antropología feminista: nuevas aportaciones. Moore, H. [1988] 1991. *Antropología y feminismo*. Madrid: Cátedra, capítulo 6.

Moore, Lisa J. (2002). Extracting Men from Semen. Masculinity in Scientific Representations of Sperm, *Social Text* 73, vol. 20, nº 4, 91-119.

Morgan. L. & Roberts, E. (2012). Reproductive governance in Latin America. *Anthropology & Medicine*, 19:2, 241-254.

Morris, R. (1995). All Made Up: Performance Theory and the New Anthropology of Sex and Gender, *Annual Review of Anthropology* 24:567-592.

Narotzky S. (2004). Reproducción social, Narotzky. S. (2004). *Antropología Económica. Nuevas Tendencias*. Barcelona: Melusina, pp. 223-265.

Ortiz-Ortega, A. (2009). El poder revisado por las mujeres. Conclusiones sobre el poder y el empoderamiento, *Poder, mujeres y liderazgo: guía incluyente en un contexto global*. Monterrey: Instituto Estatal de las Mujeres de Nuevo León, pp. 43-71.

Ortner, Sherry. (1979). [Es la mujer con respecto al hombre lo que la naturaleza con respecto a la cultura?](#). En Harris, Olivia y Kate Young, comp., *Antropología y feminismo*. Barcelona: Anagrama, 109-131.

Pateman, Carole. (2000). [El estado de bienestar patriarcal](#). *Contextos*, Año 2, Nº 5.

Peterson E. [2007] (2009). El género en los marcos interpretativos sobre la 'conciliación de la vida familiar y laboral, Bustelo, M. & Lombardo. E. eds. [2007] (2009). *Políticas de igualdad en España y en Europa*. Madrid: Cátedra, p. 37-66.

Rorty, R. [1990] (1993). Feminismo y pragmatismo. Presentado en el Ciclo de Conferencias Tanner sobre Valores Humanos en la Universidad de Michigan (7 de diciembre de 1990). Versión castellana de Martha Hernández. Revisada por María Pía Lara. *RIFP / 2*: 37-62.

Rosaldo, M. (1974). [Mujer, cultura y sociedad: Una visión teórica](#), Harris, Olivia y Kate Young, comp., (1974). *Antropología y feminismo*. Barcelona: Anagrama, 153-181.

Rosaldo. M. Z. (1980). Uso y abuso de la antropología: reflexiones sobre el feminismo y la comprensión intercultural, Navarro, M. y Stimpson, C. (1980). *Nuevas Direcciones*. México: FCE (traducción del artículo publicado en *Signs* 5/3, 389-417).

Rubin, Gayle. (1989). [Reflexionando sobre el sexo: notas para una teoría radical de la sexualidad](#)

Scott, J. [1986] (1990). [El género, una categoría útil para el análisis histórico](#), Lamas, Marta Compiladora. [1986] (1990). *El género: la construcción cultural de la diferencia sexual*. PUEG, México. 265-302p.

Stolcke, V. (1992) [¿Es el sexo para el género como la raza para la etnicidad?](#) *Mientras Tanto*, Nº 48, enero-febrero de 1992, publicación bimestral de la Fundación Giulia Adinolfi - Manuel Sacristán, Barcelona.

Stolcke, V. (1996). [Antropología del género. El como y el por que de las mujeres](#), Prat, J. & A. Martinez (eds), (1996). *Ensayos de Antropología Cultural. Homenaje a Claudio Esteva-Fabregat*. Editorial Ariel, S.A., Barcelona, 1996. pp. 335-344.

Touraine, Alain. (2007). *El mundo de las mujeres*. Barcelona: Paidós.

Wacquant, LJD. (1995). The Pugilistic Point of View: How Boxers Think and Feel about Their Trade. *Theory and Society* 24(4): 489-535.

Walley Ch. J. (2006). Searching for "Voices": Feminism, Anthropology, and the Global Debates over Female Genital Operations", Lewin E. (2006). *Feminist Anthropology. A Reader*. Oxford: Blackwell, pp. 333-357.

Yanagisako, Silvia J. y Collier, Jane F. (1987), Toward an Unified Analysis of Gender and Kinship, Collier, Jane F. y Yanagisako, Silvia J. (eds.), (1987), *Gender and Kinship. Essays toward a Unified Analysis*. Standford: Standford University Press, pp. 14-50.

Zaretsky, Eli (2001). [Bisexualidad, capitalismo y el ambivalente legado del psicoanálisis](#). *New Left Review*. Número 8. Mayo / Junio. 2001. Ediciones Akal, S.A. pp. 92 - 117.

Visionados recomendados

Armengou, Montse i Ricard Belis (2002). *Els nens perduts del franquisme*, [Parte 1](#), [Parte 2](#), TV3, programa 30 minuts (20 y 27 de enero de 2002).

Armengou, Montse i Ricard Belis (2012). [Torneu-me el fill!](#). TV3.

Antropologia dels sistemes de sexe/gènere 2015 - 2016

Armengou, Montse i Ricard Belis (2015). [Els internats de la por](#). TV3.

Bourdieu, Pierra. *La dominación masculina*, [Parte 1](#), [Parte 2](#)

Fabiánová, D. (2009). [La luna en tí](#). ARTE G.E.I.E. - STV - Ubak Producciones / Avenue B Productions

Fernández Martorell, M. (2010). *Por nada*.

Gungor, Mark (2009). *Historia de dos cérebros*, [Parte 1](#), [Parte 2](#), [Parte 3](#), [Parte 4](#)

Lamas, Marta. (2011). *Claves para el análisis de género*, [Parte 1](#), [Parte 2](#), [Parte 3](#)

Lamas, Marta. (2011). [Los retos del feminismo](#).

Linhart, Virginie (2007). *No se nace mujer*, [Parte 1 de 5](#), [Parte 2 de 5](#), [Parte 3 de 5](#), [Parte 4 de 5](#), [Parte 5 de 5](#)

Loach, K. (1994). *Ladybird. Ladybird*. Gran Bretaña

Manchevski, Milcho (1994). *Before the Rain*, nacionalidad Gran Bretaña-Francia-Macedonia.

Marre, D. (2011). *La encrucijada en los acogimientos y adopciones en España ¿una nueva etapa?* [Parte 1](#), [Parte 2](#)

[Mujeres en el Franquismo](#)

Reyes, F. (2010). [En mis tacones](#). Honduras

RTVE. (2011). [Madres de alquiler](#). *Para todos* La 2

RTVE. (2012). [Todo por un hijo](#). *Comando actualidad*

Stefaniak, J. & O'Loughlin S. [This is my body](#) [Este es mi cuerpo].

Valcárcel, Amelia. [La agenda pendiente](#)

Zbanic, Jasmila (2005). *Grbavica. El secreto de Esma*, nacionalidad Alemania-Austria-Bosnia Herzegovina-Croacia.